

Fördjupad lägesrapport

Regionala strukturfondsprogrammen
Nationella regionalfondsprogrammet

Fördjupad lägesrapport

Om inte annat framgår i ert beslut om stöd ska ni lämna in en fördjupad lägesrapport en gång om året med den ansökan om utbetalning som sträcker sig över december. Ifylld rapport bifogas som fil (pdf) i Min ansökan under rubriken "Lägesrapport".

1. Grundinformation

Projekt Grön Agenda – Resurseffektiv och klimatsmart byggande och förvaltning i praktiken		Ärende-ID 20201454
Stödmottagare ByggDialog Dalarna		Organisationsnummer 802469-9772
Redovisningsperiod fr.o.m 2019-0701	t.o.m 2019-1231	Lägesrapport nr. 6
Projektets startdatum 2018-01-01	Projektets slutdatum 2021-04-30	

2. Gör en övergripande beskrivning av projektets verksamhet

Beskriv övergripande vad ni arbetat med i projektet under aktuell redovisningsperiod. Redogörelsen bör innehålla beskrivning av:

- övergripande verksamhet
- hur ni arbetat mot mål och delmål
- eventuella avvikelser från projektbeslutet
- eventuella ändringar
- hur ni arbetat med hållbarhetsaspekter
- vilka processer som initierats
- kommentarer kring eventuella aktiviteter och resor utanför programområdet.

Grön Agenda är det största och i arbetet dominerande projektet inom klustret ByggDialog Dalarna. Projektet har förutom den måluppfyllelse som beskrivs nedan haft enorm betydelse för föreningens klusterutveckling. I projektet har metoder prövats som bevisligen nått ut till projektdeltagande företag, vilket inneburit att klustrets förtroende ökat markant. Företag söker numera Byggdialogen i utvecklingsfrågor och ser oss som en betydande part i deras tillväxt. Företag utanför Dalarna söker medlemskap och myndigheter söker ökade samarbeten.

Även kommunikationsstrategierna visar goda resultat. Detta kan bekräftas i siffror på besök på hemsida, blogg och Facebook, men också i antalet deltagare på aktiviteterna. Det händer aldrig att deltagandet är så litet att aktiviteten ställs in.

Grön Agendas breda anslag på klimatfrågan visar sig vara väl underbyggd där resultaten visar att materialhantering, materialval och effektivitet byggprocessen är viktiga klimatfrågor, ofta större än själva byggnadens drift. Det alstras utsläpp i byggprocessen där nyproduktion och renoveringar framträder som identifierade framtidsområden inom klimatarbetet. Projektets breda inriktning har också upparbetat ett antal områden där resurserna inte längre räcker för att fylla behovet från branschen och där behovet av nya projekt synliggörs. Detta är ytterligare ett resultat av en medveten strategi i projektet.

Projekt arbetar intensivt efter de mål och delmål som satts upp, vilket bidrar till att formulerade aktiviteter genomförs, kvaliteten upprätthålls och kompetensutvecklingen tillgodoses. Det finns en väl fungerande intern uppföljning som nu också kompletterats med externa resurser. Vissa aktiviteter kan inte genomföras helt enligt det som ansågs rimligt vid projektstarten. Däremot har samtliga upprättade processer och delprocesser utvecklats även om vissa tagit sig andra former i aktiviteterna (se vidare punkt 4 nedan).

Under punkt 3 redovisas de aktiviteter inom respektive process eller delprocess som genomförts under programperioden. I punkt 4 beskrivs kortfattat nuläget med kommentarer för de processer som justerats.

Projektet inriktar sig på klimatområdet, har ett fungerande jämställdhetsarbete och ett visst integrationsarbete.

3. Beskriv genomförda aktiviteter

Beskriv de aktiviteter och därtill kopplade delaktiviteter som genomförts under aktuell period. Utgå från aktiviteterna som framgår av ert beslut.

Akt.	Delakt	Aktivitetsbenämning	Beskrivning
☒	☐	Kompetensutveckling	<p>Q3</p> <p>4 sep ICHB Seminarium Johan Nuder, Hållbarhet</p> <p>12 sept Konferens Knock on Wood, Karlstad</p> <p>Q4</p> <p>10 okt Energicafé, Politiska råd hur man förbättrar kommunikationen i frågor som näringslivsutveckling och hållbar utveckling.</p> <p>7 nov Frukostmöte Brandskyddslaget "Gröna tak"</p> <p>7 nov Energicafé "Hur internet och IT i vårt vardagsliv påverkar klimatet?"</p> <p>21 nov Energicafé, Jonas Kjellander Ljusdesign Sweco. LED-ljusets påverkan på hälsa och välbefinnande</p> <p>11 dec Paneldebatt för studenterna</p>
☐	☒	Framtidens kompetens	<p>Q3</p> <p>3 sep Introduktionsdag Högskolan, studentaktivitet, studiebesök</p> <p>26 sept Möte med Högskolans rektor Martin Norell</p> <p>Q4</p> <p>28 nov Exjobbintro, branschgrupper</p> <p>29 nov Byggfika, TFIP i Falun</p> <p>14 okt Byggkampen, en aktivitet för företag och studenter</p>

			17 okt Byggfika med Plan- och markkontoret Borlänge kommun 5 dec Föreläsning Per Andersson om certifieringssystem, studenter 11 dec Paneldebatt i kursen Hållbar utveckling
☒	☐	Ökat träbyggande	Q4 21 okt Företagarbesök Limträteknik, företagsnätverk och utvecklingsprojekt 3 nov Frukostmöte Mondo. "Att bygga i trä, då och nu" 14 nov Trägruppsmöte, studiebesök SETRA 28 nov Möte Träkonferens, uppdrag från Borlänge kommun
☐	☒	Trätekniskt centrum	Rapport under framtagande
☐	☒	Kompetenspaket	Trästad Sveriges workshoppaket lanseras
☐	☒	Spetskompetens	Q4 11 okt Möte med Ola Øyen, Morgan Johansen, Mårten Hugosson 28 okt Möte Byggpartner, Heal-systemet, logistik vid träbyggande
☐	☒	Studier byggprojekt	Q4 23 okt Möte konsultrapport "Hinder i träbyggande" Per-Johan Backlund, Struktör
☒	☐	Effektiv bygg- och förvaltning	Q3 20 sept Företagarbesök Dala Byggsamverkan, analys av nuläge och utvecklingspotential 30 sept Företagarbesök Bra Hus. Nätverksanalys och utvecklingsprojekt Q4 16 okt Företagarbesök Svenska Husgruppen, Utvecklingsprojekt 19 nov Besök Boverket, Skadekostnadsrapport, miljömål God inomhusmiljö
☐	☒	Kostnadsanalyser	Q3 19 aug ÅF Stockholm, möte om effektiv byggprocess

☐	☒	Digitalisering	Q3 27 aug VR testbädd äldreboende i Säter 10 sept Digitaliseringsgrupp 23 okt Digitaliseringsgrupp
		BIM	Q4 22 nov Frukostmöte Tyréns, BIM 4 dec Frukostmöte BIM, Så jobbar vi med BIM, Föreningen Bim Alliance 4 dec Förvaltargruppsmöte, BIM i förvaltning
☐	☒	Energieffektiva bostäder i byn byggda i trä	Bevakning av bygge i Norr Amsberg, Borlänge
☐	☒	Koncept för flerbostadshus	Inga nya aktiviteter under perioden
☒	☐	Innovationsmiljöer	Q3 21 aug Möte Angelica Ekholm, näringslivsenheten Borlänge kommun. Om innovationsmodeller och testbäddar. Q4 1 okt Innovationsseminarium, Landshövdingen 2–3 okt Klusterträff Dalarna, Värmland, Norge Inland Kluster 8 okt Utlysningssmöte per länk, Vinnova 10 okt Möte näringslivskontoret, Borlänge 25 okt Företagarbesök Isakssons Plåt, utvecklingsprojekt 29 okt Möte med Linda Sjögren, Länsstyrelsens projekt, Hållsam planering 4 nov Möte med Daniel Lidén, Serneke, Fjätervålen, Hållbar fjällanläggning 10 dec Möte Krylbohus, renoveringsprojekt, energieffektivisering modeller testbäddar 12 dec Inbjudan till spånar-möte hos Tunabyggen, träbygge på Vintervägen, Borlänge-Vilka innovationer kan implementeras? 16 dec Lunchträff om innovationsmodellen, ordf i samhällsbyggnadsnämnden Ronny Beyer, Borlänge kommun, Kjell Grundström, Sparbanksstiftelsen
☐	☒	Jakobsdalen – innovationsarena	Q3 28–29 aug Elverum studieresa Q4

			<p>2 okt Seminarium om Hållbar strategisk samhällsplanering, samarbete Lst</p> <p>16 okt Styrgruppsmöte Jakobsdalen</p> <p>25 okt Seminarium Jakobsdalen "Hur bygger vi framtidens hållbara stadsdelar?"</p> <p>22 nov Tyréns, möte om Framtidsdalen</p>
☐	☒	Testbädd Dalarnas Villa	<p>5 dec Möte Simon Strömqvist, Dalarnas Försäkringsbolag, framtidens fuktarbete – testbäddar</p> <p>29 nov artiklar om inblandade företag sända till oss från konsult</p>
☐	☒	Boende för äldre	<p>Q3</p> <p>27 aug VR testbädd äldreboende i Säter</p> <p>25 sep Äldreboendemöte</p> <p>Q4</p> <p>13 nov Äldreboendemöte</p> <p>3 dec Möte med Mondo om publicering av äldreboendegruppens material</p>
☐	☒	Nyckeltal för äldreboendeformer	Aktiviteten ingår i varje äldreboendemöte och står med i lista på uppdrag för nytt projekt
☐	☒	Dela ritningar	Aktiviteter är under planering; artikel, uppföljning av snabbenkät om LSS-boenden
☒	☐	Attraktivitet	
☐	☒	Arkitekturrådet	<p>Q4</p> <p>3 okt Förvalta och förnya, Arkitekturrådets dag</p> <p>6 nov Rådsmöte Arkitekturrådet</p> <p>5 dec Styrgruppsmöte Arkitekturrådet</p>
☒	☐	Övriga projektstyrda aktiviteter	<p>Q3</p> <p>5 sept Möte med Susanna Karlevill, vd Kopparstaden, ny klimatgrupp</p> <p>10 sept Möte med vd Scandinavian Welltech</p> <p>16 sept Möte Ettelva arkitekter, Emma Österberg, hållbarhetschef och Johan Roos</p> <p>19 sept Studiebesök SLU</p> <p>Q4</p> <p>8 okt Möte Regionalt skogsprogram</p> <p>12 okt Workshop Regionalt skogsprogram</p> <p>21–22 okt Klimatsynk, Stockholm</p>

			<p>30 – 31 okt Möte LÅGAN, nya gemensamma projekt</p> <p>12 nov Möte med ny klustermedlem TFIP i Falun</p> <p>2 dec Möte Länsstyrelsen om arbetet med företagens färdplaner</p> <p>2 dec Regional "klusterträff" DSP</p> <p>10 dec Referensgruppmöte Regionalt skogsprogram</p> <p>19 dec Möte med Region Dalarna om nytt projekt Cirkulär ekonomi</p>
☒	☐	Utvärdering och lärande	<p>17 sep Utvärderings och planeringsmöte Grön Agenda</p> <p>16 dec möte med utvärderare Ola Granholm</p>
☒	☐	Extern kommunikation och resultat-spridning	<p>13 inlägg Linked in</p> <p>1500 besökare/månad på hemsidan</p> <p>60 inlägg på Facebook</p> <p>11 artiklar i ByggDialog Dalarnas blogg</p> <p>18 nyhetsbrev</p> <p>2 deltagande P4 Dalarna</p> <p>1 deltagande i SVT Dalarna</p> <p>4 artiklar i lokaltidningar</p>

4. Beskriv resultat och utfall under aktuell redovisningsperiod

Redogör för vilka direkta resultat och utfall som projektet uppnått. Beskriv även kopplingen mellan projektets målsättning och det specifika mål som projektet beviljats stöd inom. Tänk på att utfallen på de valda indikatorerna ska redovisas i tabellen i avsnitt 5.

Projektets struktur har upprättats efter huvudprocesser och delprocesser. I redovisningen av aktiviteter (punkt 3) märks att alla huvudprocesser fyllts med genomförandearbeten. Delprocesser utfaller med varierat resultat där enstaka processer på olika sätt stöter på hinder och formas om. Nedan redovisas en översikt och en sammanfattning om utfallet av arbetet hittills:

P 1. Kompetensutveckling

Projektet överträffar kraftigt de mål som sattes inledningsvis. Det beror i stort på att de utvecklingsarbeten som ökat under projektet, ofta inleds med en kunskapsinhämtning.

Framtidens kompetens

Kompetensförsörjning är ett av de mest eftertraktade stöden företagen i branschen frågar efter. Arbetsmarknadsdagens deltagande ökar för var år och konkurrensen om studenter från Högskolan Dalarna är knivskarp.

Projektet följer det schema som befästs med avtal med Högskolan, men båda parter efterfrågar utveckling av nya insatser, vilket kommer att genomföras.

P2. Ökat träbyggande

Projektets arbete söker stöd av den temagrupp som är aktiv, vilket fungerar mycket bra. Gruppen, som är övervägande politisk, ombildades under hösten och förstärktes.

Efter insatserna med beställarledet (kommunerna) och framtagandet av träbyggnadsstrategier har Borlänge kommun utvecklat en av landets mest ambitiösa träbyggnadsplaner. Mora kommun har aviserat från den politiska nivån att man inte är nöjd med utfallet av sin egen träbyggnadsstrategi. Grön Agenda hjälper därför till med ytterligare åtgärder.

Huvudprocessen bedöms som stark och fortsätter bidra till att träbyggandet utvecklas och att länet intar stark ställning i landet.

Trätekniskt centrum

Efter tidigare studiebesök på Trätekniskt centrum i Nässjö och Johannebergs Science Park i Göteborg finns tillräckligt material för att sammanställa slutsatserna i en rapport. Denna beräknas slutföras under 2020.

Stärk beställarledet i träbyggande

Grön Agenda har stärkt beställarledet genom att tio kommuner antagit träbyggnadspolitiska dokument. Sista tredjedelen av projektet riktar in sig på nästa led, tjänstemännen, som normalt sätter upp hinder för ett ökat träbyggande. Hindren, som är brand, fukt, ljud och kostnader, utgör fokus för en satsning av projektet med syfte att öka kunskapen och implementera ett lösningsinriktat arbetssätt.

Kompetenspaket för träbyggande

I slutet av 2019 lanserade Trästadföreningen i Sverige en workshopserie som fyller Grön Agendas ambitioner. Projektet koncentrerar resurser på att paketet används och att det kompletteras med lokala inslag. Den första aktiviteten med föreslagna innehåll prövas i Mora kommun.

Spetskompetens inom träbyggande

Under lång tid har Grön Agenda sökt efter spetskompetens i landet och i grannländer. De personer som har denna kompetens är få och mycket upptagna. Nu har dock ett par experter från Norge anlåtats som kommer att lanseras för partners med början i Mora i januari. Spetskompetensen och kurspaketet erbjuds övriga kommuner.

Studier av träbyggnadsprojekt i regionen

Projektet har anlitat en konsult som genom djupintervjuer identifierat var kunskapsluckor och brister i träbyggnadet uppstår. Rapporten har redovisats för temagruppen för träbyggande.

P3. Effektiv bygg och förvaltningsprocess

Arbetet i projektet har samverkat med temagruppen Effektiv byggprocess och Förvaltningsgruppen. Grön Agenda har på olika sätt bidragit till en kunskapsuppbyggnad och en debatt om vilka åtgärder som behöver införas. Genom kopplingen till konkreta testbäddar (Tjärna Ängar och Dalarnas Villa) tillsammans med studiebesök etc har frågorna regelbundet förts fram för diskussion. Att effektivisera bygg och förvaltningsprocesserna visar allt mera tydligt att det är inom det området klimat- och energiarbetet ger störst resultat. Följden av arbetet är att det krävs stora resurser, större än vad som ryms i Grön Agenda, för att utveckla

området. Grön Agenda är mycket nöjd med resultatet i projektet och planerar att under årsseminariet 2020 lyfta diskussionen med branschen om en fortsättning och en förstärkning.

Kostnadsanalyser

Kostnadsanalyser har genomförts på förskola i Säter kommun. Resultatet har redovisats och diskuterats i temagrupperna Förvaltargruppen och styrgruppen.

Delprocess: Digitalisering

Även digitalisering bedöms som ett av de områdena med störst potential för energi och klimatfrågor. Grön Agenda har arbetat upp området till den grad att det finns ett behov av utökade, nya resurser. Arbetsättet att pröva digitala verktyg i praktiken i verkliga projekt har fungerat utmärkt. VR-försöken inom äldreomsorgen visar att konsultledet, dvs de som långsiktigt säljer tjänsten till beställarledet, behöver utvecklas. Det är exempelvis inte verktyget som är centralt utan den process verktyget ingår i.

BIM

Användningen av BIM behöver öka i branschen i Dalarna. Grön Agenda har på olika sätt försökt stimulera fram en ökad användning exempelvis genom en förfrågan om partners till genomförandeprojekt. Svaret från aktörerna var skralt varför projektet valde att backa ett steg och pröva andra metoder som stärker synen på BIM. Projektet har arbetet tillsammans med temagruppen Digitaliseringsgruppen och med Högskolan Dalarnas utbildning inom området.

Genom att stimulera användningen av VR-teknik vid byggandet av äldreboenden har också BIM-användningen stimulerats. VR-tekniken baseras normalt på att en BIM-modell tas fram.

Arbetet med ökad digitalisering av branschen bedöms som så framgångsrikt att följdprojekt med branschen kan skapas.

Delprocess: Energieffektiva bostäder i byn byggda i trä

Bo i byn har resulterat i att ett flerbostadshus för uthyrning planeras i byn Norr Amsberg i Borlänge. Grön Agenda har varit aktivt under hela processen. I övriga kommuner projektet varit i kontakt med byggs ett hyreshus i Stora Skedvi med gott resultat.

Projektet planerar att öka kunskapen om olika samverkansformer och olika ekonomiska lösningar.

Koncept för nyproduktion av bostäder

Våra översiktliga studier av förskolor (Säter) visar att man gör besparingar på 10 % vid byggande av minst tre liknande förskolor. För varje förskola handlar det om besparingar på flera miljoner. Med bland annat detta som bakgrund har projektet försökt samla kommunerna runt förskolor, LSS-boenden och äldreboenden. Att samla kommuner visar sig vara förknippat med många svårigheter, inte minst därför att byggtider varierar stort över kommungränser.

För att undersöka om LSS-boenden kan samordnas genomförde projektet en intervjuserie av delakommunerna med resultat att fem kommuner har planer som tid ligger nära varandra. Tanken är att samla dessa kommuner i försöken att samordna upphandlingen.

Ett företag i Dalarna, träföretaget Arcos Home, har via IUC Dalarna erhållit en utvecklingscheck i syfte att utveckla ett koncept för mindre hyreshus i trä.

P4. Innovationsmiljöer

Genom arbetet i Grön Agenda har en modell för innovationer utvecklats och prövats i delar med mycket gott resultat. Modellen förenar näringsliv, akademi och offentlighet i en triple helix, och ger resultat direkt i verkligheten. Modellen baseras på att det i s k innovationsarenor finns uttalade ambitioner om hållbarhet, men att modeller i praktiskt genomförande saknas. Samtidigt finns ett intresse för utveckling i existerande projekt, som har potential att formas till s k testbäddar.

Genom det arbete projektet genomfört har idag 15 testbäddar skapats som börjat exponeras på hemsidan. I innovationsdagen med landshövdingen inbjöds företag att tillsammans med Grön Agenda öppna nya testbäddar. Direkt efter mötet uppvaktades projektet av företag som såg möjligheterna.

Modellen innehåller också vägar att fånga de större konsultfirmornas utvecklings- och forskningsresurser, ger grund till nya forskningsprojekt med akademien och marknadsför delta-gande aktörer på ett nytt sätt.

Dalarnas villa är en väl utvecklad testbädd där ett antal företag, Högskolan Dalarna och klustret ByggDialog Dalarna samverkat. Testbädden är väl känd i landet som en spjutspets.

Jakobsdalen har av politiken i Borlänge uttryckts som en innovationsarena och ett centrum för utveckling av träbyggande. Grön Agenda stödjer och inspirerar genom att hämta kunskap från landet som exponeras i studiebesök och workshops. Projektet har utvecklat en samlad modell för hur innovationsarbetet ska ta fart och hur utveckling såväl som forskning ska finna resurser.

Under Grön Agendas projektperiod har ytterligare innovationsarenor tillkommit. Området Canada i Mora kommun, Fjätersvålen i Älvdalens kommun tillsammans med två områden i Ludvika kommun utgör en grund för det fortsatta arbetet.

Under hösten har Byggdialogen utvecklat ett samarbete med IUC Dalarna, Dalarnas Science Park samt Paper Provins i Värmland kring ett projekt vid namn Smart specialisering som finansierats av Region Dalarna. Projektet, som kallas "BOSP", har fokus på industriellt träbyggande och har genomfört ett 20 tal intervjuer med spetsföretag i Dalarna och ett 10 tal i Värmland. Intervjuerna har fokuserat på företagens utveckling inom områdena digitalisering, cirkulär ekonomi, jämställdhet och innovation. Den internationellt ledande innovationsexper-ten och företagsutvecklaren Rodin Genoff från Australien är upphandlad i projektet. Till följd av företagsintervjuerna har förutom grundliga företagsanalyser, ett antal specifika utvecklingsprojekt startats tillsammans med några av företagen som fokuserar på nya affärs-möjligheter och samarbeten mellan olika aktörer.

Delprocess: Boende för äldre

Äldreboendegruppen

Uppföljning och utvärdering

Dela ritningar

Säter kommun planerade att bygga en ny förskola och i samband med detta kontaktades Sala kommun i syfte att köpa ritningar från deras nybygge. Man hade fastnat för skolbygget på ett studiebesök på plats. SKL:s jurister kopplades in för att klargöra om ritningars upphovsrätt, vilket klargjordes. Man kan dela ritningar i stort utsträckning om vissa villkor uppfylls.

Falu kommun har erbjudit sina ritningar av LSS-boenden till andra dalakommuner i ambitionen att dela ritningar.

Det arbete som hittills lagts ned i Grön Agenda visar att samarbeten har potential att sänka kostnaderna för byggnader som upprepas. Att samordna dessa aktiviteter kräver resurser och en långsiktighet som saknas i Grön Agenda.

Nyckeltal för äldreboendeformer

Temagrupperna Äldreboendegruppen har under projekttiden fungerat utmärkt. Konkreta arbeten har utförts blandat med kunskapsinhämtning i form av studiebesök, föreläsningar och jämförande studier. Vid nyproduktion av äldreboenden är insatser i tidiga skeden av planeringen av största vikt för projektets slutresultat. Här har fyra kommuner upprättat s k funktionsprogram som upprättas i dialog mellan fastighetsförvaltning och dess konsult och omsorgen. Sammanfattningsvis är det en gemensam analys av vad som krävs av byggnaden. Programmen har senare studerats av forskare på högskolan Dalarna som kommenterat innehållet på möten i gruppen.

I samband med tidiga skeden introducerades försöken att med VR-teknik öka förståelsen hos omsorgspersonalen för byggnadens utförande. Den nya tekniken gör det möjligt att för personal förstå hur den obbyggda byggnaden kommer att utformas, skapar utrymme för direkta inlägg och fångar upp demenskompetens och andra kompetenser i det direkta utförandet av byggnaden.

Äldreboendegruppen har utarbetat nyckeltal för omsorgen såväl som för fastighetens drift, allt i syfte att effektivisera. De framtagna nyckeltalen kan nu prövas på en utvald skara särskilda boenden och läggas som underlag för förbättringsdiskussioner.

Det samlade resultatet från projektet kommer att visas upp på hemsidan i syfte att kommunerna ska ha tillgång till olika hjälpmedel. Grön Agenda har anlitat en expert med uppdrag att finna ett lämpligt och pedagogiskt upplägg för informationen på hemsidan.

P5. Attraktivitet

Det är föga känt hur stor vikt attraktivitet har för processer inom hållbar utveckling. Att planera bostadsområden där teknik och effektivitet är ledord skapar gärna problem som leder till utanförskap och segregering. Miljöer ska upplevas som säkra och attraktiva, inte hotande och ohälsosamma. Grön Agenda har som mål att lyfta fram god arkitektur som ett led i attraktiviteten.

Även inom detta område har digital teknik stor potential och har använts i ansträngningarna att exponera god arkitektur. De s k QR-koderna kan revolutionera kommunernas marknadsföring av centrumbyggnader, skapa arkitekturvandringar och lyfta fram tanken, idén bakom byggnadens utformning.

Arkitekturrådet

Under hösten skrevs en överenskommelse gällande Dalarnas Arkitekturråd mellan parterna Länsstyrelsen Dalarna, Region Dalarna och ByggDialog Dalarna. Parterna utgör styrgrupp för rådet och ska driva arkitektur-, gestaltungs-, form – och designfrågor på regional nivå så att den bebyggda miljön utformas på ett tilltalande sätt. I och med överenskommelsen är Arkitekturrådet från och med hösten en av åtta temagrupper inom Byggdialogens organisation.

Projektets medverkan i länets Arkitekturråd skapar en grund för ökade aktiviteter i syfte att marknadsföra attraktivitet som en viktig ingrediens i hållbarhetsarbetet.

Jämställdhetsarbetet

Under perioden har ett intresse uppkommit från medlemsföretag att arbeta med jämställdhet i byggsektorn, att lyfta kvinnor i ledande positioner och att arbeta förebyggande mot osynliga normer och värderingar i branschen.

Initiativet har utvecklats tillsammans med IUC Dalarna och Dalarnas Science Park till en idé om att starta ett kvinnligt affärsnätverk med fokus på kvinnor i ledande positioner med ambitioner inom hållbart byggande. Under perioden har formerna för nätverket arbetats fram tillsammans med en internationellt ledande kluster- och företagsutvecklare vid namn Rodin Genoff som är upphandlad för att arbeta med smart specialisering i Dalarna.

Nätverkets syfte är att skapa en plattform för informations- och kunskapsutbyte samt genom samverkan vinna nya kontrakt och affärsmöjligheter. Ett unikt nätverk som ska lyfta och stärka kvinnors roll i en mansdominerad bransch och belysa det faktum att jämställdhet bidrar till innovation och affärsutveckling i företag. Nätverket planeras att lanseras under våren.

5. Beskriv utfall av indikatorer under aktuell redovisningsperiod

Fyll i samtliga indikatorer och måttenheter i direkt i formuläret i Min ansökan. Formuläret för indikatorrapportering i Min ansökan finns under rubriken "Lägesrapport". Utgå från ert beslut om stöd.

6. Övriga utfall och/eller goda exempel

Här kan ni lyfta fram övriga utfall eller goda exempel som skapats inom projektet och som knyter an till projektets mål men som inte direkt belyses av indikatorerna. Exempel på detta kan vara utveckling av nya varor och tjänster, insatser som bidragit till företags konkurrenskraft, särskilt framgångsrika arbetssätt mm.

Riggandet av testbäddar som plattform för innovationer fortsätter utvecklas. Under perioden har kontakter tagits med Vinnova för att förbereda satsningar efter Grön Agenda.

Under hösten anordnades en innovationsdag med landshövding och Dalarnas Försäkringsbolags vd som tillsammans med Grön Agenda stod som särskilda inbjudare. På tillställningen lanserades en modell för byggande av testbäddar där de ca 35 deltagande företagsledarna erbjöds plats. Redan dagen efter tog företag kontakt med projektet för framtagande av nya testbäddar. Under perioden marknadsförs testbäddar och innovationsarenor på hemsidan.

Under hösten har en ny dialoggrupp, i de sk temagrupperna, bildats. Till ordförande har Kopparstadens vd, Susanna Karlevill, anlåtats. Kopparstaden är tillsammans med 5 andra allmännyttobolag i Dalarna med i SABO:s klimatkliv. Projektet har lyckats samla dessa som grupp för samarbete i klimatgruppen. Nästa steg är att bjuda in övriga allmännyttor och därefter privata fastighetsägare.

7. Bedömning om projektet kommer upparbeta alla budgeterade kostnader

I detta avsnitt skall ni ange om ni bedömer att projektet kommer upparbeta alla budgeterade kostnader. Beskriv i kommentarsfältet eventuella avvikelser alternativt potentiella budgetförändringar.

Projektet har en viss eftersläpning när det gäller konsultstöd i olika delprocesser. Arbetena tar ofta längre tid att planera med partners än kalkylerat. Vi bedömer dock att budget kommer att upparbetas under projekttiden.

8. Beskriv eventuella bidrag i annat än pengar (privat och offentligt)

Redogör för vad de olika resurserna har tillfört projektet, exempelvis hur medfinansiärens personal arbetat med periodens aktiviteter.

Läs mer om [medfinansiering på Tillväxtverkets webbplats](#).

9. Beskriv eventuella aktiviteter av socialfonskaraktär

Beskriv eventuella aktiviteter av socialfonskaraktär och kostnaderna kopplade till dessa.

Läs mer om [kostnader av socialfonskaraktär i handboken på Tillväxtverkets webbplats](#).

10. Beskriv eventuella aktiviteter som genomförts utanför programområdet

Beskriv vilka aktiviteter som genomförts utanför programområdet under aktuell redovisningsperiod och varför.

Projektet ombuds delta i regionala arbeten som tangerar de mål som upprättats. Ett exempel är deltagandet i grupper för framtagande av ett regionalt skogsprogram. Detta har direkt återkoppling på projektets träbyggande.

11. Beskriv aktiviteter som innehåller de minimis och/eller statsstöd

Det framgår av beslutet om ert projekt beviljats stöd i form av de minimis eller statsstöd. Beskriv endast de aktiviteter som fått denna typ av stöd under aktuell redovisningsperiod

Läs mer om [statsstöd i handboken på Tillväxtverkets webbplats](#).

I projektbeskrivningen antogs att privata aktörer skulle stödjas med medel i genomförandeprojekt. Det antogs att de minimis-reglerna behövdes.

Ännu i projektet har den privata sidan inte aktiverats utan de delprojekt som genomförts har varit inom offentligheten. Vår bedömning är att privata aktörer kommer in i projektet, men att det kan vara i mindre utsträckning än vad som stipulerades.

12. Redogör för informationsinsatser och offentliggörande

Beskriv större informationsinsatser som utförts för att sprida information om projektet och dess eventuella resultat, samt hur EU:s medverkan har synliggjorts.

Under punkt 3 ovan har en sammanställning av extern kommunikation sammanställts. Det genomförs en omfattande resultatpridning även i de mötesaktiviteter som arrangeras. I samband med frukostmöten, workshops, energicaféer etc sprids lämpligt material samtidigt som deltagare hänvisas till information på hemsidan. Temagruppernas hemsidor planeras utvecklas och under perioden och ytterligare en kommunikationsresurs har anlåtats. Mondo Arkitekter har anlåtats i syfte att utveckla och strukturera den information och de resultat äldreboendegruppen åstadkommit.

EU:s och Region Dalarnas medverkan i projektet exponeras som rutin i all extern kommunikation. Det gäller all form av utsänt eller exponerat material, ex inbjudningar, rapporter, nyhetsbrev, hemsida.

13. Redogör för uppföljning, utvärdering och lärande

Beskriv vilka särskilda metoder och insatser som har genomförts för att följa upp och utvärdera projektet samt hur utvärderingen har använts för att skapa lärande. Om projektet har en extern utvärderare, ange namn och kontaktuppgifter till denne

Under perioden genomfördes en upphandling av externt utvärderingsstöd. Ola Granholm har därefter anlåtats som utvärderare.

Den interna uppföljningen sker regelbundet i veckomöten, årliga planeringsmöten och speciella arbetsmöten. Stygruppen följer projektets resultat under 5 möten per år, 2 under perioden Q3-4.

14. Övriga kommentarer

Ange eventuell ytterligare information om projektet och dess resultat som bör uppmärksammas

Projektets resultat är så goda att Byggdialogen märker av ett ökat förtroende bland företagen. Man vänder sig allt mera ofta till klustret för gemensamma utvecklingsarbeten. Samtidigt är deltagandet på aktiviteterna fortfarande mycket högt – företagen kommer när vi kallar!